

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

_____ О. Б. Жильцов
"_____" _____ 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.2. НП. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Спеціальність 8.01010101 "Дошкільна освіта"
Педагогічний інститут

Київ – 2014 рік

Актуальні проблеми дошкільної освіти роб. навч. прог. [для студентів напряму підготовки 8.01010101 "Дошкільна освіта"] / уклад. Н.М.Голота. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014.

Розробник:

Голота Наталія Миколаївна, доцент кафедри педагогіки і психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки і психології

Протокол №2 від 3 вересня 2014 року

Завідувач кафедри педагогіки

 Г. І. Іванюк

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

 М.А.Машовець

*Головний зв'язник з РНП.
структура психова*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <i>0101 Педагогічна освіта</i>	Нормативна	
	Спеціальність <i>8.01010101</i> <i>Дошкільна освіта</i>		
Модулів – 3	Спеціальність (професійне спрямування): Викладач дошкільної педагогіки і психології. Організатор дошкільної освіти.	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		6-й	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: пошуковий проект на обрану студентом тему		Семестр	
Загальна кількість годин – 144 (108 +36)		11-й	11-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «магістр»	Лекції	
		18 год.	8 год.
		Семінарські	
		18 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	128 год.
		Індивідуальні завдання:	
		6 год	
		Модульний контроль	
		6 год.	
Семестровий контроль:			
36 год.			
Вид контролю: екзамен			

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета курсу: підготувати фахівця з вищою освітою, що вільно орієнтується у розмаїтті підходів до виховання дітей у дошкільних закладах в їх історичному розвитку; збагатити теоретичні знання, удосконалити практичні вміння і навички для удосконалення форм і методів навчально-виховного процесу дошкільних навчальних закладів відповідно до сучасних вимог дошкільної освіти України.

Завдання курсу:

- ознайомлення студентів з актуальними проблемами дошкільної педагогіки;
- формування теоретичних знань та практичних навичок, що необхідні сучасному педагогу дошкільної освіти для виховання особистості дитини-дошкільника.

Мета курсу - формування у майбутніх викладачів, науковців, керівників дошкільної освіти професійної компетентності через орієнтацію на втілення принципу дитиноцентризму в освіті, націленість на забезпечення життєдіяльності як важливої складової повноцінного розвитку особистості людини, починаючи з перших років життя.

Завдання курсу:

- поглибити професійні знання магістрантів про актуальні проблеми дошкільної педагогіки в Україні та сучасними тенденціями її розвитку;
- формування у магістрантів вміння аналізувати специфіку сучасного дитинства в сукупності проявів суб'єктності та самобутності кожної окремої дитини;
- формувати вміння удосконалювати форми і методи навчально-виховного процесу дошкільних навчальних закладів відповідно до сучасних вимог дошкільної освіти України.

Вивчення курсу передбачає формування у студентів **знань** про:

- актуальні проблеми дошкільної педагогіки в Україні в контексті інтеграційних та інноваційних процесів у світовому освітньому просторі;
- умови ефективної реалізації Базового компонента дошкільної освіти у практиці;
- інноваційні технології в управлінні дошкільною освітою;

На основі цих знань повинні бути сформовані **уміння**:

- аналізувати та оцінювати сучасні проблеми вітчизняної системи дошкільної освіти;

- проектувати власні технології удосконалення форм і методів освітнього процесу дошкільних навчальних закладів відповідно до сучасних вимог дошкільної освіти України;
- здійснювати просвітницьку роботу серед представників широкої громадськості,

що забезпечують формування *компетенцій*:

- *діагностико-прогностичної*, яка забезпечує визначення рівня стану вітчизняної дошкільної освіти, стану педагогічного процесу і завдань освітньо-виховної роботи з дітьми, їх відповідність вимогам часу;
- *організаційно-педагогічної*, яка спрямована на удосконалення форм і методів навчально-виховного процесу дошкільних навчальних закладів;
- *дослідницької*, яка на основі дослідження закономірностей і тенденцій розвитку національної системи освіти із зарубіжними аналогами забезпечує спрямування і коректування її розвитку за допомогою рекомендацій, що розробляються для органів управління системи освіти;
- *просвітницької*, що передбачає здійснення психолого-педагогічної просвіти широкої громадськості.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади сучасної дошкільної педагогіки

Тема 1. Завдання дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку українського суспільства (2 год.).

Тема 2. Основні чинники модернізації дошкільної освіти. Актуальні проблеми вітчизняної дошкільної педагогіки (2 год.).

Тема 3. Концептуальні підходи до ефективної реалізації Базового компонента дошкільної освіти у практиці роботи ДНЗ (2 год.).

Змістовий модуль II. Актуальні проблеми розвитку та виховання в сучасній теорії та практиці дошкільної освіти

Тема 4. Предметно-розвивальне середовище – чинник виховання і навчання дітей у ДНЗ (2 год.).

Тема 5. Основи правового виховання дітей дошкільного віку (2 год.).

Тема 6. Національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку в сучасних умовах розвитку суспільства (2год.).

Тема 7. Актуальні проблеми підготовки дітей до школи у теорії та практиці українського дошкілля (2год.).

Змістовний модуль III. Актуальні тенденції у підготовці майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

Тема 8. Проблеми підготовки організаторів дошкільної освіти до управління інноваційним розвитком ДНЗ (2год.).

Тема 9. Управління розвитком творчого потенціалу педагогів у ДНЗ (2год.).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо	у тому числі					усьо	у тому числі				
		л	с	мкр	інд	с.р.		л	с	мкр	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади сучасної дошкільної педагогіки												
Тема 1. Завдання дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку українського суспільства	11	2	2		1	6		2				20
Тема 2. Основні чинники модернізації дошкільної освіти. Актуальні проблеми вітчизняної дошкільної педагогіки	15	2	2		1	10			2			20
Тема 3. Концептуальні підходи до ефективної реалізації Базового компонента дошкільної освіти у практиці роботи ДНЗ	14	2	2			10		2				20
Модульний контроль	2				2							
Разом за змістовим модулем 1	42	6	6	2	2	26		4	2			60
Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми розвитку та виховання в сучасній теорії та практиці дошкільної освіти												

Тема 4. Предметно-розвивальне середовище – чинник виховання і навчання дітей у ДНЗ	15	2	2		1	10					20
Тема 5. Основи правового виховання дітей дошкільного віку	12	2	2			8					16
Тема 6. Національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку в сучасних умовах розвитку суспільства	7	2	2		1	2		2	2		4
Тема 7. Актуальні проблеми підготовки дітей до школи у теорії та практиці української дошкільної освіти	14	2	2			10			2		20
Модульний контроль		2		2							
Разом за змістовим модулем 2	50	8	8	2	2	30		2	4		60
Змістовий модуль 3. Актуальні тенденції у підготовці майбутніх вихователів дошкільно-навчальних закладів											
Тема 8. Проблеми підготовки організаторів дошкільної освіти до управління інноваційним розвитком ДНЗ	8	2	2			4		2	2		8
Тема 9. Управління розвитком творчого потенціалу педагогів у ДНЗ	6	2	2		2						
Модульний контроль	2			2							
Разом за змістовим модулем 3	16	4	4	2	2	4		2	2		8
Усього годин	108	18	18	6	6	60		8	8		120
Іспит (семестровий контроль)	36										
Усього	144	18	18	6	6	60		8	8		120

5. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Педагогічні системи в контексті сучасних проблем дошкільної освіти	2
2.	Особистісно орієнтована модель дошкільної освіти.	2
3.	Аналіз актуальних проблем дошкільної освіти у світлі реалізації вимог Базового компонента дошкільної освіти	2
4.	Гендерний підхід до виховання дітей у сучасній практиці дошкільної освіти	2
5.	Правове виховання дітей дошкільного віку.	2

6.	Національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку	2
7.	Проблема забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти	2
8.	Проблеми взаємодії суспільного та родинного виховання.	2
9.	Управління інноваційною діяльністю сучасних ДНЗ	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Тема 1. Завдання дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку українського суспільства 1. Охарактеризуйте пріоритети державної політики в розвитку дошкільної освіти у ХХІ столітті.	6	5
2.	Тема 2. Основні чинники модернізації дошкільної освіти. Актуальні проблеми вітчизняної дошкільної педагогіки 1. Охарактеризуйте концепцію розвитку дошкільної освіти на 2010-2016. 2. Розробіть план консультації для вихователів на тему: «Дитина у поліетнічному просторі ДНЗ: проблеми та засоби їх вирішення»	10	10
3.	Тема 3. Концептуальні підходи до ефективної реалізації Базового компонента дошкільної освіти в практиці роботи ДНЗ. 1. Порівняйте структуру Базових компонентів (у новій редакції і у попередній). Результати представте у вигляді порівняльної таблиці. 2. Проаналізуйте програмно-методичне забезпечення Базового компонента дошкільної освіти.	10	10
4.	Тема 4. Предметно-розвивальне середовище – чинник виховання і навчання дітей у ДНЗ 1. Проаналізуйте погляди відомих педагогів про розвивальне середовище для дітей дошкільного віку. 2. Представте добірку ігор, спрямованих на розвиток і формування у дітей гендерної культури	10	10
5.	Тема 5. Основи правового виховання дітей дошкільного віку	8	

	1. Розробити зміст проблемної ситуації, що зумовить застосування правових уявлень в різноманітних формах власної діяльності дошкільника. 2. Наведіть приклад сформованості розуміння морально-правової норми дитиною.		10
6.	Тема 6. Національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку в сучасних умовах розвитку суспільства 1. Розробіть план консультації для вихователів з проблем національного виховання дітей дошкільного віку.	2	5
7.	Тема 7. Актуальні проблеми підготовки дітей до школи у теорії та практиці українського дошкілля 1. Розробіть план консультації для батьків: «Готуємось до школи». 2. Порівняйте, чим відрізняється навчальна діяльність дітей дошкільного віку та учнів початкової школи. Результати представте у вигляді таблиці	10	10
8.	Тема 8. Проблеми підготовки організаторів дошкільної освіти до управління інноваційним розвитком ДНЗ. 1. Охарактеризуйте інновації в дошкільній освіті.	4	5
	Усього	60	65

7. Індивідуальні завдання

Індивідуально навчально-дослідне завдання є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентом ІНДЗ прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – це вид навчально-дослідної роботи магістранта, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини або повного програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих

під час лекційних, семінарських занять і охоплює кілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види самостійних індивідуальних робіт студента, вимоги до них та критерії оцінювання

- Конспект із теми (модуля) за заданим планом – повинна бути визначена мета, завдання і висновок законспектованого матеріалу – (5 балів).
- Конспект із теми (модуля) за планом, розробленим студентом – повинна бути визначена мета, завдання, висновок і джерела інформації законспектованого матеріалу – (8 балів).
- Повідомлення із теми, рекомендованої викладачем – повинно бути оформлене у тезах, визначені завдання, висновки, джерела інформації – (10 балів).
- Повідомлення із теми, обраної студентом самостійно – повинно бути оформлене у тезах із зазначенням актуальності, мети, містити висновки та джерела інформації – (15 балів).
- Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – викладене структуровано у формі реферату, визначена актуальність, мета, об'єкт, предмет, завдання і методи дослідження, висновки та джерела інформації – (30 балів).

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату: зміст, вступ, в якому визначена актуальність та мета теми, визначені об'єкт та предмет, завдання та методи дослідження. Основна частина складається із двох розділів: історія дослідження предметної теми і дослідження студента. Кожен розділ завершується висновками, а вся робота загальними висновками. Завдання може заповнюватись ілюстрованим матеріалом, який вноситься в додатки. Хід дослідження підтверджується джерелами інформації, що вказуються у списку використаних джерел.

Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти»

1. Етнокультурні технології у роботі з дітьми дошкільного віку.
2. Гендерний підхід до виховання дітей у практиці сучасної дошкільної освіти.
3. Проблеми родинного і суспільного виховання в сучасних соціальних умовах.
4. Поліетнічне виховання дітей дошкільного віку.
5. Національне виховання дітей у ДНЗ.
6. Громадянське виховання дітей у ДНЗ.

7. Виховання самостійності як умова ефективного становлення особистості дошкільника.
8. Вплив дитячих ЗМІ на формування соціальної компетентності дітей дошкільного віку.
9. Особливості використання проектних технологій в освітньому процесі сучасного ДНЗ.
10. Роль дошкільного навчального закладу у вихованні толерантності у дітей.
11. Вплив дошкільного навчального закладу на процес сімейного виховання дітей дошкільного віку.

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Чіткість визначення та формулювання мети і завдань проекту	3 бали
2.	Складання плану, чіткість і послідовність викладу матеріалу	3 бали
3.	Обґрунтоване розкриття проблеми, аналіз різних інформаційних джерел (наукових видань, навчальної літератури, педагогічної періодики, Інтернет-ресурсів)	5 балів
4.	Науковість викладу змісту проекту	4 бали
5.	Адекватність методів меті і завданням проекту	4 бали
6.	Повнота виконання та презентація результатів	5 балів
7.	Якість оформлення роботи	6 балів
	Разом	30 балів

8. Методи навчання

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- **Словесні:** лекція (традиційна, проблемна), пояснення, розповідь, бесіда, дискусія.
- **Наочні:** спостереження, ілюстрація, демонстрація за допомогою мультимедійної дошки.
- **Практичні:** вправи, моделювання ситуацій, вирішення проблемних завдань.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; пізнавальні ігри; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

Тестовий контроль, модульні контрольні роботи, графічні роботи, ІНДЗ, самооцінка і самоаналіз.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Мак. сума балів	Екз	Сум а
Форми роботи	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II				Змістовий модуль III				
Лекції	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T 8	T 9			
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9		
Семін. зняття	11	11	11	11	11	11	11	11	11	99		
Самос. робота	5	10	10	10	10	5	10	5		65		
МКР	25			25				25		75		
ІНДЗ - 30										30		
278 : 60 = 4,63.										278	40	100
PK – 4, 63												

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	зараховано
75-81	C		
69-74	D	задовільно	зараховано
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з	не зараховано з

		можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій;
2. Навчальні посібники;
3. Робоча навчальна програма;
4. Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
5. Засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
6. Завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «*Актуальні проблеми дошкільної освіти*».

12. Рекомендована література:

Базова:

1. Бех І. Д. Виховання особистості: Особистісно-орієнтований підхід: У 2-х кн. – К., 2003. – Кн. 1. – 280 с. (бібліотека імені В.І.Вернадського).
2. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А.М.Богущ; Авт.кол-в: Богущ А.М., Беленька Г.В., Богінч О.Л. та інші // Спецвипуск журналу «Вихователь-методист дошкільного закладу», 2012. – 61 с. (бібліотека Інституту).
3. Богданова І.М. Педагогічна інноватика: навчальний посібник / І.М. Богданова. – Одеса: "ТЕС", 2000 – 148 с. (бібліотека НАПН імені В.О.Сухомлинського).
4. Закон України «Про дошкільну освіту». – К., Уряд. Кур'єр. – 2001. – № 141. (бібліотека НАПН імені В.О.Сухомлинського).
5. Концепція державної цільової програми розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року // Дитячий садок: управління. – №3(17). – 2010. – С. 6-7. (бібліотека НАПН імені В.О.Сухомлинського).
6. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т.І. Поніманська. – К.: Академвидав, 2004. – 456 с. (бібліотека Інституту).
7. Фіцула М.М. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М.М. Фіцула. – К. : Академія, 2000. – 544 с. (бібліотека Інституту).

Допоміжна

1. Беленька Г.В. Зростання дошкільника в праці / Ганна Беленька. – К.: Шк. світ, 2010. – 112 с. (бібліотека Інституту).
2. Карасьова К. Світ дитячої гри / К. Карасьова, Т. Піроженко. – К.: Шкільний світ, 2010. – 123 с. (бібліотека Інституту).

3. Кірічок С. Щотижневе планування роботи в дитячому садку. Старший вік: Методичний посібник/ С. Кірічок, Л. Олійник, І. Романюк. – К.: Шк.світ, 2007. – 128 с. (бібліотека НАПН імені В.О.Сухомлинського).
4. Ладивір С. Індивідуалізація виховання дитини в дитячому садку / С.О. Ладивір // Дошкільне виховання. – 2002. - №1. (бібліотека Інституту).
5. Сучасне заняття в дошкільному закладі: Навчально-методичний посібник / За ред. Н. В. Гавриш, О. О. Ліннік, Н. В. Губанова. – Луганськ: Альма-матер, 2007. – 496 с. (бібліотека НАПН імені В.О.Сухомлинського).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти»

Разом: 144 год., із них 18 год. – лекції, 18 год. – семінарські заняття, 6 год. – ІНДЗ, 60 год. – самостійна робота; модульний контроль – 6 год.; підготовка до екзамену – 36 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II				Змістовий модуль III	
Назва модуля	Теоретико-методологічні засади сучасної дошкільної педагогіки			Актуальні проблеми розвитку та виховання в сучасній теорії та практиці дошкільної освіти				Актуальні тенденції у підготовці майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів	
Кількість балів за модуль	86 балів			108 балів				54 бали	
Теми лекцій 18 год. (9 балів)	Завдання дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку українського суспільства (1 бал)			Предметно-розвивальне середовище – як чинник виховання і навчання дітей у ДНЗ (1 бал)				Проблеми підготовки організаторів дошкільної освіти до управління інноваційним розвитком ДНЗ (1 бал)	
Теми семінарських занять 18 год. (99 балів)	Педагогічні системи в контексті сучасних проблем дошкільної освіти (11 балів)			Основи правового виховання дітей дошкільного віку (1 б.)				Проблеми взаємодії суспільного та родинного виховання (11 балів)	
	Особистісно орієнтована модель дошкільної освіти (11 балів)			Національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку в сучасних умовах розвитку суспільства (1 бал)				Управління інноваційною діяльністю сучасних ДНЗ (11 балів)	
Самостійна робота 60 год. (65 балів)	Табл. 6. (25 балів)			Табл. 6 (35 балів)				Табл. 6 (5 балів)	
ІНДЗ (30 балів)	30 балів								
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)	
Підсумковий контроль	Екзамен 40 балів								
K= 278:60= 4,63									

